

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Факультет №2

Кафедра соціальних та економічних дисциплін

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ»
*обов'язкових компонент освітньої програми
першого рівня вищої освіти***

262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)»

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 26.08.2021 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
Протокол від 25.08.2021 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 26.08.2021 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціальних та економічних дисциплін
(протокол від 25.08.2021 р. № 10).

Розробники:

завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2,
кандидат економічних наук, доцент Ткаченко С.О.;
доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2,
кандидат філософських наук, доцент Грищенко Н.В.;
доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2,
кандидат економічних наук, доцент Павленко Н.В.

Рецензенти:

1. Доц. кафедри теоретичної і практичної філософії філософського факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна, кандидат філософських наук, доц. Салтанов М.В.
2. доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2 ХНУВС, кандидат філософських наук, доцент Мошенський О.С.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Поліцейська деонтологія» складена відповідно до освітньої програми першого рівня вищої освіти – 262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є реально функціонуюча система норм належної професійної поведінки працівників поліції, що є соціальним регулятором та нормативно-орієнтуючим інститутом.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний курс «Поліцейська деонтологія» передбачає міждисциплінарний зв'язок з курсами «Толерантність та недискримінація в роботі поліцейських», «Взаємодія з населенням на засадах партнерства», «Стресостійкість», що вивчались на I етапі професійної підготовки під час проведення табірної збори, а також з курсами соціології, теорії та історії держави і права, української мови професійного спрямування, конституційного права, поліцейської діяльності, які вивчаються на II етапі професійної підготовки.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема №1. Поліцейська деонтологія: генеза, предмет, специфіка, значення.

Тема №2. Деонтологічні імперативи поліцейської діяльності.

Тема №3. Деонтологічні складові іміджу працівника поліції.

Тема №4. Службовий етикет.

Тема №5. Морально-професійна деформація працівника поліції, її причини та шляхи подолання.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу: Сформувати стійку систему знань щодо морально-професійних якостей працівника поліції, зробити їх елементом особистої культури, базою для подальшого формування правової свідомості правоохоронця.

1.2. Основні завданнями вивчення дисципліни «Поліцейська деонтологія»:

а) розкрити деонтологічні вимоги, що висуваються до професійної діяльності працівників поліції;

б) з'ясувати деонтологічні складові іміджу працівника поліції, допомогти здобувачам вищої освіти в формуванні власного позитивного іміджу;

в) навчити розрізняти стилі спілкування і протистояти негативним впливам;

г) сприяти засвоєнню етикетних формул;

д) сформувати потребу постійного морального самовдосконалення.

1.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні категорії поліцейської деонтології;
- міжнародні та європейські законодавчі акти, що закріплюють деонтологічні засад діяльності поліції;
- національні деонтологічні стандарти поліцейської діяльності;
- складові позитивного іміджу правоохоронця;
- критерії професійної придатності поліцейського;
- стилі професійного спілкування, а також невербальні засоби комунікації;
- формули службового етикету;
- вимоги до зовнішнього виду поліцейського;
- правила носіння однострою поліцейських;
- фактори виникнення професійної деформації;
- основні напрями профілактики та подолання професійної деформації;

вміти:

- поєднувати гуманне ставлення до людини з безумовним додержанням законності;
- професійно спілкуватись;
- дотримуватись правил етикету.

Засвоєння здобувачами вищої освіти основних положень курсу сприяє підвищенню їх морального та професійного рівнів, допомагає в створенні позитивного іміджу працівника поліції, сприяє налагодженню конструктивної комунікації в суспільстві.

1.4. Форма підсумкового контролю: залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачають застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю і невизначеністю умов	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-6	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
	ЗК-10	Здатність реалізувати свої права та

		обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК-11	Здатність зберігати та примножувати моральні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Усвідомлювати функції держави, форми реалізації цих функцій, правові основи правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.
	СК-3	Здатність професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права та правоохоронної діяльності.
	СК-4	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ та застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.
	СК-5	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема № 1. Поліцейська деонтологія: генеза, предмет, специфіка, значення.

Поняття деонтології. Категорійний ряд: етика – мораль – деонтологія – поліцейська деонтологія.

Історичні передумови зародження та розвитку системи деонтологічних знань. Деонтологічні концепції І. Канта та І. Бентама. Становлення та генеза поліцейської деонтології як навчальної дисципліни, її міждисциплінарний характер.

Предмет поліцейської деонтології та її принципи.

Основні категорії деонтології: належна поведінка, моральна вимога, моральний обов'язок, моральна відповідальність.

Функції поліцейської деонтології. Значення курсу для професійної підготовки працівників поліції.

Тема №2. Деонтологічні імперативи поліцейської діяльності.

Поняття поліцейської діяльності. Завдання поліції як сервісної служби в демократичній державі.

Закріплення деонтологічних засад діяльності поліції у сфері правопорядку в міжнародних та європейських документах.

Стандарти ООН. «Загальна декларація прав людини» (1948 р.), «Міжнародний пакт про громадянські та політичні права» (1966 р.), «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку» (1979 р.), «Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання» (1984 р.).

Стандарти Ради Європи. Декларація про поліцію (1979 р.), «Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод» (1950 р.), Європейський кодекс поліцейської етики (2001 р.).

Національні деонтологічні стандарти. Закон України «Про Національну поліцію» (ст. 6-12, 18 та ін.), Правила етичної поведінки поліцейських (Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179); Дисциплінарний статут Національної поліції України (2018 р.).

Нормативно-правові акти із забезпечення гендерної рівності в роботі поліцейських. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (2005 р.).

Присяга поліцейського як складовий елемент його правового статусу. Деонтологічні стандарти як морально-правова основа підвищення ефективності реалізації присяги.

Тема №3. Деонтологічні складові іміджу працівника поліції.

Поняття «імідж». Професійний обов'язок, дисципліна і законність – основа позитивного іміджу правоохоронця.

Основні складові позитивного іміджу працівника поліції.

Особистість поліцейського в умовах трансформаційних процесів правоохоронної галузі. Основні морально-вольові якості поліцейського.

Професійно-ділові якості працівника поліції. Професійна придатність працівника поліції. Професійна компетентність.

Здоровий спосіб життя. Здоров'я поліцейського як умова його можливостей.

Професійне спілкування поліцейських: особливості, види, стилі. Невербальні засоби комунікації.

Загальні деонтологічні вимоги до професійного спілкування поліцейських. Законодавча регламентація професійної комунікації поліцейських.

Особливості ефективної комунікації з різними категоріями осіб.

Тема №4. Службовий етикет.

Етикет. Мораль і етикет. Становлення етикетних формул. Нормативно-правові та моральні основи службового етикету працівника поліції.

Специфіка та норми службового етикету працівника поліції. Принцип гендерної рівності у службовому етикеті. Субординація.

Етикет ділового спілкування. Етикет телефонної розмови.

Етикет ділового листування.

Мережевий етикет. Етикетні формули позиціонування в соціальних мережах.

Етикет дозвілля.

Зовнішній вигляд поліцейського. Однострій. Правила носіння однострою поліцейських (наказ МВС України від 19.08.2017 № 718).

Значення службового етикету в професійній діяльності поліцейського.

Тема №5. Морально-професійна деформація поліцейського, її причини та шляхи подолання.

Професійна деформація працівників поліції: сутність та механізм виникнення.

Фактори виникнення професійної деформації (зумовлені специфікою діяльності органів правопорядку, особистісні, соціально-психологічні).

Деформація моральної свідомості та її форми. Професійне вигорання.

Деформацій професійної правосвідомості та її форми.

Наслідки морально-професійної деформації поліцейського та основні напрями її профілактики та подолання.

Відповідальність поліцейського в його професійній діяльності.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96–ВР: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Борьба с расизмом в полиции: резолюция 1968 (2014) Парламентской Ассамблеи Совета Европы: неофиц. перевод // Совет Европы, Парламентская Ассамблея. URL: https://www.coe.int/T/r/Parliamentary_Assembly/%5BRussian_documents%5D/%5B2014%5D/Jan2014/Res1968_rus.asp

3. Декларація про поліцію: резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи від 8 травня 1979 року № 690 // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803

4. Дисциплінарний статут Національної поліції України: затв. Законом України від 15 березня 2018 року // Відомості Верховної Ради України. 2018. № 29. Ст. 233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>

5. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод: прийнято в Римі 4 листоп. 1950 р. // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій / Українсько-американське бюро захисту прав людини. Амстердам-Київ, 1996.

6. Загальна декларація прав людини : прийнята і проголошена резолюцією 217А (ІІІ) Генеральної Асамблеї ООН від 10 груд. 1948 р. // Права людини. Основні міжнародно-правові документи: зб. докум. К., 1989.

7. Керівництво ОБСЄ із демократичних основ поліцейської діяльності», під редакцією Старшого поліцейського радника Генерального

секретаря ОБСЄ. Вена, 2008. 82 с.

8. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку ООН від 1979 року: затв. резолюцією Ген. Асамблеї ООН від 17.12.1979 № 12/169 // Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство/за заг. ред. О. А. Банчука. Київ: Вид. Москаленко О. М., 2013. 588 с.

9. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права: прийнятий і відкритий для підписання, ратифікації та приєднання резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 груд. 1966., ратифікований Україною 19 жовт. 1973 р. // Права людини. Основні міжнародно-правові документи : зб. докум. К., 1989.

10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права: прийнято 16 груд. 1966 р. // Права людини. Основні міжнародно-правові документи : зб. докум. К., 1989.

11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2018 року № 669 «Про затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з робітничої професії «Поліцейський» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS30304.html

12. Порядок складання Присяги працівника поліції: затв. наказом МВС України від 09.11.2015 № 1453 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-15>

13. Правила етичної поведінки поліцейських: затв. наказом МВС України від 09.11.2016 № 1179 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>

14. Правила носіння однострою поліцейських: затв. наказом МВС України від 19.08.2017 № 718. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1122-17#Text>

15. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

16. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

17. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України/Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

18. Про однострій поліцейських: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 823. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2015-%D0%BF#Text>

19. Рекомендація Рес (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики»: ухвал. Комітетом міністрів 19.09.2001 на 765-му засіданні заступників міністрів // Центр політико-правових реформ: сайт. URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>

Підручники та посібники:

1. Бандурка О. М., Скакун О. Ф. Юридична деонтологія: Підручник. – Х.: Вид-во НУВС, 2008. – 336 с.

2. Кацавець Р. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. Алерта. 2016. 126 с.

3. Мовна комунікація в діяльності сил охорони правопорядку [Текст]: навч. посібник /С.Т.Полтарак та ін. ; за заг. ред. С.Т.Полторака; Акад. внутр. військ МВС України. - Х. : Акад. ВВ МВС України, 2013. - 113 с.

4. Молдован А.В, Добкіна К.Р., Ключова Є.М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 224 с.

5. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. О. Старицька. - К.: ФОП Маслаков, 2020. – 276 с. Електронний ресурс. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/17071/1/%d0%9f%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%86%d0%b5%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0%20%d0%b4%d0%b5%d0%be%d0%bd%d1%82%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f %d0%9f%d0%b5%d0%bd%d0%b4%d1%8e%d1%80%d0%b0%20%d0%9c%d0%b0%d0%ba%d1%81%d0%b8%d0%bc%20%d0%9c%d0%b8%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b0%d0%b9%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87.pdf>

6. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О.В. Джафарова та ін.; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: Стильна типографія, 2017. –580 с.

7. Юридична деонтологія. Від навчання до практики: навч. посіб. /[Л. В. Радовецька, С. П. Ляковська, О. О. Тихомиров та ін.]. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. – 296 с.

8. Юридична психологія: підручник / за заг. редакцією О.М. Бандурки; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Майдан, 2018. – 684 с.

Допоміжна:

1. Брона О.А. Нова форма комунікативної технології – інтернет-комунікація [Електронний ресурс] /О.А.Брона // Мова і культура. - 2012. - Вип.15, с.223-229. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/Mik_2012_15_2_41.pdf

2. Гіда Є. О. Деонтологічні засади діяльності поліції та їх закріплення у міжнародно-правових документах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2014. Вип. 25. С. 20–23.

3. Гіда Є. О. Деонтологічні принципи як симбіоз принципів права та моралі / Є. О. Гіда // Моральні основи права : матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф. (16 грудня 2010 р.). Івано-Франківськ; Надвірна : ЗАТ «Надвірнянська друкарня», 2010. С. 149 – 152.

4. Гіда Є. О. Становлення поліцейської деонтології як науки: Електронний ресурс / Є. О. Гіда. – Режим доступу: www.pravoznavec.com.ua/period/article

5. Гіда Є.О. Деонтологічні основи правоохоронної діяльності поліції України / Є. О. Гіда. – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2011. – 120 с.

6. Гончарук В. В. Відповідальність поліцейського в сучасних реаліях: трудо-правове есе// Сфера дії трудового права та права соціального

забезпечення: матеріали V Всеукраїнської наук.-практ. конф.(м. Харків, 28 жовтня 2016 р.).–Харків: ХНУВС, 2016.–С. 145-147.

7. Грищенко Н. В. Гідність як головний принцип індивідуального морального самовизначення працівника поліції //Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. Тези доп. Всеукраїнської наук.–практ. конф. – Харків, 2020. – С.238-241.

8. Грищенко Н. В. Деонтологічна складова професійної підготовки працівника поліції //Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб.наук. праць. – Х.: ХНУВС. 2020. – С.22-24.

9. Деонтологічні засади службової діяльності: Службовий етикет правоохоронця (поліцейського) [Текст]: Пам'ятка/ Петрова Г.М. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. – 104 с.

10. Етикет і професійна етика поліцейського / В. М. Бесчастний, Т. В. Кононенко, Т. М. Сабельникова ; М-во внутр. справ України, Донец. юрид. ін-т. — Київ : ВД Дакор, 2019. — 216 с.

11. Ковальчук Г. Культура спілкування в Інтернеті // Бібліотечна планета : науково-виробничий журнал. – К. : Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, 2013. – № 3. – С. 24–27.

12. Копча В. Поняття поліції (поліцейських функцій) у стандартах Ради Європи та ОБСЄ //Публічне право № 2 (26). 2017. – С. 211-218.

13. Литвин В. В. Имидж патрульного полицейского как оценочный элемент деятельности Национальной полиции Украины. *European Reforms Bulletin* (Luxembourg). 2018. № 9/3. Р. 38–46.

14. Литвин В. В. Професійне спілкування патрульних поліцейських із різними категоріями громадян. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2016. №1. С. 84–92.

15. Маськовіта М. М. Деонтологічні кодекси як морально-правова основа підвищення ефективності реалізації присяги. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 837.-С. 287–291.

16. Машир Н. П. Сучасний етикет та секрети гостинності : навч. посібник. – К.: Кондор, 2010. – 213 с

17. Медведенко Н.В. Поняття та принципи дисциплінарного провадження в підрозділах Національної поліції України// Південноукраїнський правничий часопис. 2016. № 1. - С. 63-67.

18. Медведенко Н.В. Сутність заходів дисциплінарного впливу та їх роль у діяльності органів Національної поліції України. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2018р. №1. - С. 85-93.

19. Медведев В.С. Професійна деформація працівників органів внутрішніх справ (профілактика та корекція) /Міжнародна поліцейська енциклопедія. Том УІІІ. Інформаційно-аналітична, освітня та наукова діяльність, психологічні засади поліцейської служби, міжнародне співробітництво. – К. – Атіка, 2014. – С. 788-790.

20. Михайлова О. Г. Відтворення міжнародного досвіду комунікативних стратегій контактів правоохоронців з пересічними громадянами в інформаційних мережах [Електронний ресурс] / О. Г. Михайлова, Т. М. Спільник // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. - 2011.-№ 1-2. - С. 71-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sitsbo_2011_1-2_16.pdf

21. Міжнародна поліцейська енциклопедія : у 10 т. / відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. – К. : Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003. – Т. 1 : Теоретико-методологічні та концептуальні засади поліцейського права та поліцейської деонтології. – 2003. – 1232 с.

22. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.

23. Орлова О.О. Гендерні аспекти у формуванні іміджу поліцейського в Україні// Науковий вісник ДДУВС. – 2017. – № 2. – С. 45-51

24. Павлов Я. В. Комунікативні моделі запобігання та усунення міжкультурних конфліктів в діяльності сил охорони правопорядку [Електронний ресурс] / Я. В. Павлов // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. - 2011. - № 1-2. - С. 79-82. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sitsbo_2011_1-2_18.pdf

25. Пам'ятка працівника Національної поліції України: Інформаційно-довідкові матеріали з питань професійного спілкування поліцейських / [уклад.: Клименко І. В., Швець Д. В., Євдокімова О. О., Посохова Я. С.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 52 с.

26. Пендюра М. М. Про деякі актуальні аспекти запровадження у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання навчальної дисципліни поліцейська деонтологія// Актуальні проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали круглого столу. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2019. С. 64 – 66.

27. Пендюра М.М. Завдання поліцейської деонтології як міждисциплінарної юридичної науки в системі підготовки висококваліфікованих поліцейських //Юридична освіта: осмислення, виклики та перспективи: зб. матеріалів круг. столу (м. Київ, 26 берез. 2020 р.) / Редкол.: А.М. Завальний, Ю. В. Кривицький, Н.В. Лазнюк. Київ: НАВС, 2020 С. 83– 87

28. Поліцейська діяльність в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія / О. Ф. Кобзар. – Харків ; Дніпропетровськ: Панов, 2015. 316 с.

29. Проневич О. С. Імплементация европейских деонтологических стандартов профессиональной деятельности полицейских у втчизняне законодавство: до постановки проблеми //Вісник ХНУВС. 2016. № 4 (75). – С. 102-110.

30. Профілактика професійної деформації працівників органів внутрішніх справ: навч.-метод посіб. /Криволапчук В.О., Кушнар'ов С.В., Словінський В.Р. Медведєв В.С./ за заг. ред. М.Г. Вербенського. – К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2014. – 68 с.

31. Пугач В. О. Кваліфікація та компетентності в системі підготовки кадрів для Національної поліції. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2018. с. 30.

32. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / За заг. редакцією О. А. Банчука. К.: Москаленко О. М., 2013. 588 с.

33. Трофименко В. А. Нормативні акти етичної поведінки поліцейських як необхідна частина законодавчого забезпечення їхньої співпраці із суспільством // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого №4 (35).2017. –С. 175-185.

34. Федорова Н. В. Особливості спілкування поліцейського з учасниками масових акцій у конфліктних ситуаціях. Психологічні конструкти позиціонування поліції серед населення : матеріали круглого столу від 24 листопада 2016 р. Львів : ЛД УВС, 2016. С. 239-243.

35. Хомуленко Б. В. Мімічна невербальна комунікація: система кодування лицьових рухів [Електронний ресурс] / Б. В. Хомуленко // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія. - 2011. - Вип. 39. - С. 191-196. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/VKhnpu_psykhol_2011_39_20.pdf

36. Чернявський С. С., Левченко К. Б. Довідник поліцейського. Електронний ресурс. URL: <https://mybook.ru/author/sergij-chernyavskij/dovidnik-policejskogo/read/>

37. Швець Д.В. Психологічні та правові засади формування особистості поліцейського в Україні: монографія. Харків: Майдан, 2018. 518 с.

38. Шумський О.Л. Професійна комунікація правоохоронців у контексті міжкультурної взаємодії [Електронний ресурс] / О.Л.Шумський // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. - 2013. - Вип.2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_2_18.pdf

39. Щеглов А. В. Полицейская деонтология и ее воплощение в кодексах чести // Материалы международного семинара по проблемам полицейской этики. М.: Щит-М, 2003.

40. Юрчук О. Ф. Шляхи формування комунікативного іміджу поліцейського: дидактичний аспект / О. Ф. Юрчук // Україна 2030: виклики та перспективи: матеріали доповідей міждисциплінарного семінару (Доломітові Альпи, Кастелло-ді-Ф'ємме, 2017). — Кастелло-ді-Ф'ємме — Львів, 2017. — С. 107-111.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <http://lib.univd.edu.ua/>

2. Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://library.nlu.edu.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Основи спілкування з поліцією: Онлайн-курс URL:

<http://edu.umdpl.info/>

5. Офіційний сайт Європейського поліцейського офісу (Європолу)
URL: <https://www.europol.europa.eu>.

6. Сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL:
<http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>.

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання до заліку з дисципліни «Поліцейська деонтологія»

1. Історичні передумови зародження та розвитку системи деонтологічних знань.
2. Деонтологічні концепції І. Канта та І. Бентама.
3. Предмет поліцейської деонтології.
4. Принципи поліцейської деонтології.
5. Функції поліцейської деонтології.
6. Закріплення деонтологічних засад діяльності поліції у сфері правопорядку в міжнародних та європейських документах.
7. Національні деонтологічні стандарти.
8. Деонтологічні імперативи, закріплені Дисциплінарним статутом Національної поліції України.
9. Правила етичної поведінки поліцейських (Наказ Міністерства внутрішніх справ України 09.11.2016 № 1179).
10. Присяга поліцейського як складовий елемент його правового статусу.
11. Поняття та основні складові позитивного іміджу працівника поліції.
12. Особистість поліцейського в умовах трансформаційних процесів правоохоронної галузі.
13. Основні морально-вольові якості поліцейського.
14. Толерантність та недискримінація в професійній діяльності поліцейського.
15. Професійно-ділові якості працівника поліції.
16. Професійна придатність працівника поліції.
17. Професійна компетентність та її складові.
18. Здоровий спосіб життя. Здоров'я поліцейського як умова його можливостей.
19. Види та стилі професійного спілкування поліцейських.
20. Вербальні та невербальні засоби комунікації.
21. Загальні деонтологічні вимоги до професійного спілкування поліцейських.
22. Законодавча регламентація професійної комунікації поліцейських.
23. Особливості ефективної комунікації з різними категоріями осіб.
24. Нормативно-правові та моральні основи службового етикету працівника поліції.
25. Специфіка та норми службового етикету працівника поліції.
26. Етикет ділового спілкування.
27. Етикет телефонної розмови.

28. Етикет ділового листування.
29. Мережевий етикет. Етикетні формули позиціонування в соціальних мережах.
30. Етикет дозвілля.
31. Зовнішній вигляд поліцейського.
32. Правила носіння однострою поліцейських (наказ МВС України від 19.08.2017 № 718).
33. Професійна деформація працівників поліції: сутність та механізм виникнення.
34. Фактори виникнення професійної деформації (зумовлені специфікою діяльності органів правопорядку, особистісні, соціально-психологічні).
35. Деформація моральної свідомості та її форми. Професійне вигорання.
36. Деформацій професійної правосвідомості та її форми.
37. Наслідки морально-професійної деформації поліцейського.
38. Профілактика морально-професійної деформації працівників поліції.